

16. Graščina Otočice za jabolka.
17. Dvornik v Krški Vasi za vino.
18. Škaberne v Novem mestu za krompir.
19. Jan. Vanič v Krškem za dobro vino.
20. Meisel v Beli Cerkvi za izvrstni krompir.
21. Bojanec v Št. Petru za dobro črno vino.
22. Romé, župnik v Št. Petru, za razna dobra vina.

23. Graščina brežka in skopiška za ameriškansko koruzo in hmelj.

Manjša pohvalna pisma za hvalevredno udeležitev pri razstavi so dobili:

Gosp. Auman v Krškem, Ana Majcen, Jera Škoperc, Penca, Kepa, Pišmaht (od mokronoške podružnice), Dolinar (župnik v Št. Janžu, Hafner v Tolstem Vrhu, Trinkaus v Št. Janžu.

Zasluge pri razstavi so imeli v prvi vrsti gosp. Ogulin, potem g. Schwarzer. Ta dva bosta odškodovana za svoj trud s častnim darilom, ako ostane odboru še kaj zaloge. Enako tudi gospod Janež v Krškem.

Posebna hvala gre tudi sl. požarni straži in uniformirani gardi, ki ste skrbeli za red, zlasti prri dan razstave.

Naposled pa še osebita zahvala vsem razstavljalcem in obiskovalcem. Od razstave bode imelo veliko korist vse ljudstvo, zlasti pa še kmetijsko-meščanska šola v Krškem, ki si bode od razstavljenih predmetov priredila počasi mali kmetijski muzej. V inenu razstavnega odbora

Lapajne.

Peronospora viticola — hud sovražnik vinske trte.

Spisal R. Doléne, vodja deželne kranjske vinarske in sadjarske šole na Slapu.

Kakor v vipavski dolini, tako je tudi na sosednjem Primorskem, po uremski dolini in drugod letos vinskim trtam listje kaj zgodaj zrujavelo ter tudi odpadlo. Pričetkom meseca avgusta pričelo je uže trtno listje rujaveti, koncem avgusta, pričetkom septembra, torej ravno takrat, ko je grozdje zoriti pričelo, je v dostih vinogradih uže skoro popolnem odpadlo, tako da je grozdje, kjer ga je kaj bilo, čisto golo na trti ostalo.

Priprosti človek v vipavski dolini in gotovo ne manj drugod, kjer se je ta nezgoda letos ali pa uže v prošlih letih prikazala, smatra za vzrok tej prikzni, neko „strupeno rôso“. Sploh je naš priprosti kmetovalec, kedar o škodah prouzročenih na rastlinah po nevidljivih mikroskopičnih bitstvih, to je, po glavicah govori, z sodbo o vzroku bolezni kmalu pri kraji, neka „strupena rôsa“ je tega kriva, pravi, in sodbe je konec.

No, kakor nas „mikrologija“, to je, véda o mikroskopičnih živih bitstvih, naj si bodo uže rastlinskega ali pa živalskega izvora uči, so prevagljivi večini dandanašnjih rastlinskih bolezni, kakor trtni plesnobi, žitni snetljivosti, črnenji krompirja, rožičevosti češpelj itd. itd. kaj majhna živa bitja, glivice (pilze) vzrok, rôsa, sploh vlažnost pa le povod njihovemu pričetku.

Tako je tudi z boleznijo, katera se nam je letos na vinski trti v tako obilni meri s tem razodela, da je trtam dosti prezgodaj listje odpadlo. Vzrok tej škodljivi prikazni ni nikaka strupena rôsa, ampak mikrologom in v stroki izobraženim kmetovalcem kaj

dobro poznata glivica, kateri se latinski „peronospora viticola“ pravi.

Ta glivica je, pod mikroskopom ali drobnogledom opazovana, od konca do kraja močno, da popolnem podobna oni glivici, katera krompirjevo bolezen provzročuje, in katera se latinski „peronospora infestans“ zove. Ako so vremenske razmere poletnega časa tej glivici ugodne, ako namreč po hudi vročini, kar mahoma bolj hladno, posebno pa vlažno vreme nastane — in tako je ravno letos bilo — potem se ta glivica na spodnjih stranéh trtnega listja ugnjezi ter naprej razvija. Napadeni listi zadobé na spodnji strani neke bele, klobučevini podobne maroge, te maroge se sčasom čez ves napadeni list razširijo, da razširijo se tudi čez vse liste. Listi pričnejo vsled tega najprej ob robcih rujaveti, to je, se sušiti, ter proti gorenji strani zavihavati. Konečno postane vse listje skora čez in čez rujavo, zvihano, suho in — odpade. Tako se listje zaradi tega spreminja, ker se glivica, katera to bolezen provzročuje, v njegove dihalne luknjice zaraste, te popolnem zamaši, ter tako daljno dihanje trte — kajti saj je pač sploh znana reč, da rastline po listju dihajo — onemogoči. Kakor hitro pa listje odpade, ali kakor hitro trta dihati neha, neha tudi vse daljno razvijanje še ne dorastlih, ali prav za prav ne dozorelih delov trte, kakor zorenje grozdja, zorenje še ne v les spremenjenih pognankov. Grozdje ostane vsled tega kislo, pognanki rumeno-zeleni. Škoda, provzročena po tej glivici, je torej dvojna, prvič kislo vino, drugič pomanjkanje mladik pri sledečem obrezovanji trt. No, letos nam je v prevagljivi meri le prvo škodo trpeti, ali pomislimo, kaj ta glivica v bodočnosti lahko stori. Kakor skušnja — posebno v Italiji — uči, se pričetek te glivice nikakor strogo na letni čas ne veže, ona nastane lahko tudi prav zgodaj v poletnem času, ko trte še skoro čisto nič pognanjkov v mladike, to je v dozorjeni mladi les spremenile niso, ko so k večem najspodnejši njih členi — saj obstoji pognanek kakor tudi iz pognanka nastala mladika vinske trte in posameznih členov — dozoreli. In ako to nastane, potem gorjé pridelovalcem vina, kajti naravni nasledek te prikazni je potem ta-le: V sledeči jeseni, osobito ako je ona zadosti vlažna in gorka, zarenejo očesa dozorelih členov, trte ozelené v drugič, one tudi v drugič cvetejo; pa — vse to postane žrtva prvega mraza. Trtorejec pride potem trte obrezavat, ali žal! na nji ne najde niti enega zrelega očesa. In tako je vinska letina za dve leti popolnem vničena, kajti v prvem letu po tako hudem nastopu glivice nima trta še nič zrelega rodovitega lesa, no, v sledečem je pa sicer dozoreli les na trti, pa on je nerodovit, ker ne raste na dvo-, ampak večletnem lesu. Pomočka proti tej škodljivki nimamo še nič.

Gospodarske novice.

Nov način pokončevanja trtne uši.

Mimo brezštevilnih sredstev za pokončevanje trtne uši se je v zadnjem času priporočevalo ugonobljenje zimskega jajca uši ter tako mislilo zapreči plodenje tega mrčesa. Tako sredstvo izumil je Francoz Mirepose, ter obstoji v tem, da se trte poškopijo z gorko vodo. To delo izvrši se z parno brizgalnico, katera se štirimi konjskimi silami po dolgih kavčukovih cevih vročo vodo brizga. Balbiani, kateri je take poskuse priredil, najdel je, da je uspeh izvrsten — pa — stroški so tako visoki, da na ta novi način, trtno uš pokonče-